

Становище

от доц. д-р Диан Ангелов Вангелов, катедра „Геология, палеонтология и изкопаеми горива”, Геолого-географски факултет на СУ „Св. Кл. Охридски”

На дисертационен труд на тема „МЕХАНИЗМИ НА ФОРМИРАНЕ, ЕВОЛЮЦИЯ, НЕОТЕКТОНСКИ И РИСКОВИ ПРОЦЕСИ В ЧАСТ ОТ ЕКСТЕНЗИОННИТЕ БАСЕЙНИ В ЦЕНТРАЛНА СТАРА ПЛАНИНА“, представен от маг. Зорница Ангелова Доцева, редовен докторант (отчислен с право на защита със Заповед No PД 20-12 96/21. 09. 2017) към катедра „Геология, палеонтология и изкопаеми горива“, за присъждане на ОНС „доктор“

Представените от дисертанта документи и материали отговарят на изискванията на ЗВО, правилника за неговото приложение и вътрешния правилник на Софийски Университет „Св. Климент Охридски“.

Дисертационният труд се състои от 228 страници основен текст, 116 фигури, 16 страници литература (общо 282 цитирани заглавия, от които 79 на кирилица и 203 заглавия на латиница). Приложенията извън основния текст са шест на брой (28 страници) и съдържат 26 таблици, списък с фигурите и терминологичен речник. Изложението е структурирано в следните глави: Увод; Позиция на изследвания район спрямо представите за тектонска подялба на територията на България; Геоложка изученост на изследвания район; Проблеми, свързани с района на изследване; Теоретична постановка и терминология; Методика на изследванията; Характеристика на изследвания район и резултати от изследванията; Формиране, еволюция, неотектонски и рисков процеси в изследваните басейни (основна глава); Дискусия; Изводи; Приноси; Неизяснени проблеми и насоки за бъдещи изследвания и Литература.

Целта на изследването е да се приложи комплексна методика за изследване на неотектонски процеси и басейни, включваща: 1- анализ на геоложката еволюция на района; 2- структурна характеристика на главните разломни структури в него; 3- литоложка (литостратиграфска) характеристика на подложката; 4- характеристика на седиментния пълнеж на басейните; 5- възстановяване на етапите на басейновата еволюция; 6- ГИС анализ на релефа и морфометрична характеристика на дренажните системи за установяване на неотектонски и

съвременни процеси и 7- да се установят и опишат потенциални зони, застрашени от някои типове природни рискови процеси.

Обект на изследвания са основно неотектонските Ботевградски, Златишки, Камарски и Етрополски басейни, както и прилежащите територии с площ около 250 km².

Дисертационният труд представлява добре мотивирано интердисциплинарно изследване, което предлага конкретни възможности за прилагане на комплексна методика при изследване на неотектонски и екзогенни процеси на базата на анализ на предходната геоложка еволюция и главните събития. Едно от достойнствата на представената теза е възможността за практическо приложение на резултатите като методика и набелязани обекти, засегнати или застрашени от проява на рискови процеси.

Основните научно-приложни приноси на дисертационния труд могат да се обобщят в:

- ❖ Избора на комплексна методика, включваща анализ на публикувани данни, обработка и анализ на теренни данни в ГИС среда и възможността за практическото им приложение;
- ❖ Подробната характеристика на главни и второстепенни разломни структури, включваща много нови данни и установяването на нови такива, например Скравенска крехко-пластична зона на срязване и Буново-Антонска крехка разломна зона;
- ❖ Установяването и характеристиката на нови и вече въведени екстензионни неотектонски структури, както и предложението за нова формулировка и тълкуване на такива „регионални“ екстензионни структури като „Задбалканския дълбочинен разлом (сноп, зона)“;
- ❖ Представените данни за наличието на разломни (разседни) структури по всички бордове на Ботевградския, Златишкия и Камарския басейни, което променя тяхната досегашна интерпретация като едностранни грабени;
- ❖ Представени са нови идеи за механизма на формиране, еволюцията и типа на неотектонските басейни;
- ❖ Чрез приложение на дистанционни методи и теренни наблюдения са описани няколко зони, които се определят като рискови за възникването на природни явления и могат да представляват реална опасност за населението и инфраструктурата в изследвания район.

Бих искал да направя някои препоръки, основно с цел подобряване на методиката и по-коректното и практическо приложение.

- Представената комплексна методика, особено в табличния си вид, може да се доусъвършенства и публикува;
- Новите данни представени в докторантската теза също би трябвало да се структурират тематично и да се представят като публикации;
- Резултатите от анализа на природния риск могат да се преработят и систематизират по типове и степен на опасност на административен принцип и да се предоставят на съответните административни единици със съответната оценка.

В заключение считам, че дисертационният труд на Зорница Ангелова Доцева напълно отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Той се базира на широк спектър от добре усвоени модерни практически методи, богат фактически материал и съдържа научни приноси и нови интерпретации на изследваните геоложки обекти. Това ми дава достатъчно основания да препоръчам на членовете на Научното жури да присъдят на Зорница Ангелова Доцева образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност “Регионална геология”, професионално направление 04. 04. Науки за Земята.

14. 06. 2018 г.

Изготвил:

(доц. д-р Диан Вангелов)